загальнонаціональної стратегії відбудови та сприяти не тільки відновленню, а й стимулювати подальше економічне зростання та розвиток економіки.

ІНФЛЯЦІЯ ЯК РЕГУЛЯТОР СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЄС

Роженко О. В., *канд. екон. наук., доцент, наук. спів.;* ***Юрченко М. Є.,*** *канд. ф.-м. наук, доцент, науковий співробітник, Клайпедський університет, Литовська республіка*

За даними світового банку [1], у 2021 р. порівняно з 2020 р., найбільша позитивна динаміка інфляції по європейському регіону та країнам центральної Азії, що входять до ЄС, спостерігається в Литовській республіці, Латвії, Естонії, Польщі, також в Албанії та Північній Македонії – від 5 до 10%, у Норвегії та Туреччині – понад 10%. Станом на червень 2022 року, згідно з [2], Гармонізований індекс споживчих цін (HICP) 9,6%, у розрізі країн - «лідерів» за цим показником є: Естонія, Литва, Латвія, із показниками: 22%, 20,5%, 19,2%, відповідно. У розрізі секторів, згідно з [3], даний показник ЄС характеризується найбільшим зростанням по: утримання будинків, водопостачання та водовідведення, електроенергія, газ та інше паливо; транспорт; їжа та неалкогольні напої, зі значеннями: 17,5%, 16%, 11,6% відповідно. «Більше специфічні форми інфляції стосуються секторів, ціни в яких змінюються напівнезалежно від загальної тенденції. «Інфляція цін на житло» стосується змін індексу цін на житло, тоді як «інфляція енергоносіїв» домінує вартість нафти та газу [4].

Дані показники формують необхідність вивчення факторів, які до цього призводять, що може стати основою вдосконалення державного регулювання національними економіками окремих країн на макрорівні та управління суб'єктами господарювання на мікрорівні, враховуючи національні інтереси та розвиваючи внутрішній економічний потенціал, що, у свою чергу, забезпечує підвищення рівня їх соціально-економічної безпеки та незалежності. Тенденції питомого показника, що спостерігаються, формують проблему соціально-економічного розвитку суспільства в окремих регіонах, є основним сигналом та джерелом необхідних політико-регуляторних впливів та змін. Загальноприйнятим оновленням даного механізму є вивчення показника, що досліджуєтья, із застосуванням певної сукупності методів наукового пізнання, основними з яких є математичні, статистичні та економетричні методи.

Зазначимо, що, згідно з [5], сукупність високого рівня інфляції, що характеризується позитивною динамікою, низького економічного зростання з негативною динамікою та стабільно високого рівня безробіття, характеризується як stagflation or recession-inflatio.

Процес вивчення інфляції, як основа подальшого управління нею, та, як регулятор соціально-економічного розвитку ЄС, комплексний та

багатовекторний, для чого може використовуватись різноманітний управлінський інструментарій. Так, в науковій роботі [6], проведено емпіричний аналіз детермінантів інфляції у 28 європейських країнах, починаючи з 1991 року. Виділено фактори інфляції за різницею між їх короткостроковим та довгостроковим впливом.

Згідно з [7], досліджено взаємодії між інфляцією, інфляційна невизначеністю і цінами на пальне у 28 країнах ЄС. Виявлено позитивний вплив інфляційної невизначеності та ціни різні види палива на інфляцію. Доведено, що зростання цін на нафту в різних режимах інфляційного таргетування не однозначно.

В результаті використання відповідного економіко-математичного інструментарію (тест причинності Granger та Вектор авторегресії), в роботі [8], визначено односторонній причинно-наслідковий зв'язок інфляції та безробіття, тобто: безробіття викликає інфляцію, але не навпаки. Інфляція і безробіття, в свою чергу, пов'язані з іншими визначальними чинниками, що пояснює об'єктивну необхідність проведення емпіричного дослідження обраного об’єкта.

Залежність виміру нерівності у доходах від темпів інфляції, темпів зростання, рівня зайнятості та відкритість економіки досліджено в роботі [9]. Доведено, що інфляція істотно позитивно впливає на нерівність доходів.

Досліджено вплив політики таргетування інфляції на інфляційні показники, приділяючи особливу увагу сталості інфляції, залежність поведінки темпів інфляції вища чи нижча за цільовий діапазон, згідно з [10]. Доведено позитивний вплив політики націлення інфляції на показники інфляції.

В роботі [11] вивчено вплив розосередженої інформації на інфляцію та інфляційні очікування з урахуванням наявної структури сукупних граничних витрат. Також, кількісно визначено суттєвий вплив розрізненої інформації на динаміку інфляції та її прогнозів.

Досліджено вплив інфляції та невизначеності інфляції на рівень економічного зростання, через канали цін та інвестиційних витрат, згідно з [12]. Доведено, що інфляція завдає шкоди економічному зростанню, а невизначеність інфляції не має однозначного впливу.

В науковому полі, також, існують дослідження щодо виникнення інфляції через інфляційні очікування або надмірне зростання грошової маси. В роботі [13] доведено: «M4 Granger викликає інфляцію та інфляційні очікування, а дисперсійне розкладання інфляції показує, що в той час як інфляційні очікування допомагають стимулювати інфляцію, після періоду від п'яти до восьми кварталів грошова маса домінує дисперсійне розкладання».

Таким чином, питання аналітичного вивчення інфляції в країнах з її найвищим рівнем та розробки відповідної стратегії управління нею є актуальними та значущими. Важливими характеристиками вирішення цих питань є формування репрезентативної сукупності даних та відповідного релевантного комплексу управлінського інструментарію.

Список літератури

1. Банк даних. Показники світового розвитку. URL: https://databank.worldbank.org/

reports.aspx?source=world-development-indicators#
2. Гармонізований індекс споживчих цін (HICP) – рівень інфляції Європейського Союзу у вересні 2022 року по країнах. URL: https://www.statista.com/statistics/225698/monthly-inflation-rate-in-eu-countries/
3. Гармонізований індекс споживчих цін (HICP) рівня інфляції Європейського Союзу у вересні 2022 року у секторах. URL: https://www.statista.com/statistics/1242125/inflation-rate-eu-by-sector/
4. Ieva Rubene and Gerrit Koester, Recent dynamics in energy inflation: the role of base effects and taxes. 2021. URL: https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/focus/2021/html/ecb.ebbox202103_04~0a0c8f0814.en.html
5. Kollewe, Julia. Inflation: what you need to know. The Guardian. 15 February 2011. Archived from the original on 4 December 2013. URL: https://www.theguardian.com/business/2011/feb/15/inflation-q-and-a#ixzz2UgsEGuCM
6. Lejla Čaklovica, Adnan S. Efendic. Determinants of Inflation in Europe – A Dynamic Panel Analysis. Financial Internet Quarterly. Volume 16/2020, Vol. 3, P. 51 – 79. URL: https://sciendo.com/article/10.2478/fiqf-2020-0018
7. Claudiu Tiberiu Albulescu, Stelian Stancu, Eugenia Grecu, Daniela Livia Trașcă. Inflation, Inflation Uncertainty and Fuel Prices in the EU. Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research, 2/2022, Vol. 56, P. 37-48. URL: https://www.researchgate.net/publication/361436139
8. Gatot Sasongko, Andrian Dolfriandra Huruta. The Causality between Inflation and Unemployment: the Indonesian Evidence. Business: Theory and Practice, 20/2019, P.1–10. URL: http://btp.press.vgtu.lt
9. Eleftherios Thalassinos, Erginbay Uğurlu, Yusuf Muratoğlu. Income Inequality and Inflation in the EU. European Research Studies, 1/2012, Vol. XV. URL: https://www.researchgate.net/publication/360642255
10. Eun-Son Lim. Does Inflation Targeting Policy Matter for Inflation Performance? Journal of Global Business and Trade. 2/2022, Vol. 18, P. 59 – 77. URL: https://scholar.kyobobook.co.kr/article/detail/4010028883242
11. Zhao Han, Xiaohan Ma, Ruoyun Mao. The role of dispersed information in inflation and inflation expectations. Review of Economic Dynamics. 2022. URL: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1094202522000230.
12. Shelton M.T Mandeya, Sin-Yu Ho. Inflation, Inflation Uncertainty and the Economic Growth Nexus: a Review of the Literature. Folia Oeconomica Stetinensia. 22/2022, Issue 1, P. 172–190. URL: https://sciendo.com/it/article/10.2478/foli-2022-0009
13. Matthews, K., & Ong, K. Is inflation caused by deteriorating inflation expectations or excessive monetary growth? Economic Affairs, 2022, 42(2), P.259–274. URL: https://doi.org/10.1111/ecaf.12518

ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УПРАВЛІННІ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Розсильна Н.Ю., *магістр,* ***Ілляшенко О.В.,*** *д-р екон. наук, Харківський національний університет міського господарства імені О.М.Бекетова*

В сучасних ринкових умовах господарювання, щоб бути конкурентноспроможним, підприємству необхідно не лише мати позитивний фінансовий результат, а й забезпечувати достатній рівень платоспроможності,